РЕАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПРАКТИК У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Філімонова І.А.,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

доктор філософії, доцент

IMPLEMENTATION OF MODERN EDUCATIONAL PRACTICES IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE BACHELOR OF FOOD TECHNOLOGIES

Filimonova I.,

Pavlo Tychyna State Pedagogical University, Philosophy Doctor,

email: irunafilimonova@gmail.com

АНОТАЦІЯ

У статті розкрито основні підходи щодо визначення місця сучасних освітніх практик у процесі фахової підготовки майбутніх бакалаврів харчових технологій, розкрито сутність інноваційних технологій як прикладу означених практик навчання і потенціал фахових дисциплін щодо їх використання в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Автор звертає увагу на необхідності використання активних форм навчально-пізнавальної роботи як запоруки успішного опанування фахових дисциплін здобувачами вищої освіти. У статті окреслено низку практико зорієнтованих інноваційних технологій, що забезпечують перехід майбутніх бакалаврів харчових технологій від знаннєвої моделі навчання до компетентнісної. До таких технологій навчання віднесено нетрадиційні методи та форми навчання, евристичні задачі, методи проблемного навчання, ситуаційні завдання, ділові інноваційні ігри. Автором запропоновано власне

бачення використання інноваційних технологій у процесі фахової підготовки майбутніх бакалаврів харчових технологій, подано приклади застосування вище наведених методів і форм навчання в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти.

ABSTRACT

The article reveals the main approaches to determining the place of modern educational practices in the process of professional training of future food technology bachelors, reveals the essence of innovative technologies as an example of the specified learning practices and the potential of professional disciplines regarding their use in the educational process of higher education institutions.

The author draws attention to the need to use active forms of educational and cognitive work as a guarantee of successful mastering of professional disciplines by students of higher education. The article outlines a number of practice-oriented innovative technologies that ensure the transition of future food technology bachelors from a knowledge-based learning model to a competency-based one. Such learning technologies include non-traditional methods and forms of learning, heuristic problems, methods of problem-based learning, situational problems, business innovation games. The author proposed his own vision of the use of innovative technologies in the process of professional training of future food technology bachelors, provided examples of the application of the above methods and forms of education in the educational process of institutions of higher pedagogical education.

Ключові слова: освітні практики, бакалавр харчових технологій, інноваційні технології, професійна компетентність, освітній процес, фахові дисципліни.

Key words: educational practices, bachelor of food technology, innovative technologies, professional competence, educational process, professional disciplines.

Постановка проблеми. Перманентні зміни в усіх сферах життя, проведення реформ, обумовлених цивілізаційними і соціально-економічними трансформаціями, інтеграція України до європейського освітнього простору, здійснювана модернізація системи вищої педагогічної освіти висувають нові вимоги до особистості педагога, зокрема майбутнього фахівця професійної освіти, рівень професійної підготовки якого має відповідати зрослим вимогам часу. Відповідальність за вирішення означеної проблеми покладається на вищу педагогічну освіту. Це зумовлює необхідність вирішення проблеми інтенсифікації освітнього процесу, спонукає заклади вищої педагогічні освіти до підготовки фахівців, здатних реалізувати кардинальні перетворення в галузі професійної освіти.

Вище зазначене актуалізує проблему підвищення зацікавленості майбутніх бакалаврів харчових технологій у вивченні фахових дисциплін, стимулює до пошуку нових шляхів посилити бажання здобувати фахові знання. Вирішенню окреслених завдань покликані сучасні освітні практики, зокрема, інноваційні технології навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині розроблено велику кількість освітніх практик, що спонукає до теоретичного узагальнення, аналізу, класифікації та вибору оптимальних варіантів засобів, методів і методик. Різні аспекти проблеми підготовки майбутніх фахівців професійної освіти, зокрема, харчового профілю, у своїх дослідженнях розглядали О. Бородієнко, Ю. Гвоздецька, Н. Дубова, Т. Лазарєва, Р. Гуревич, О. Коваленко, Н. Недосєкова, С. Ткачук та ін. Використання інноваційних форм та методів навчання у процесі формування професійної компетентності майбутніх фахівців професійної освіти харчового профілю досліджували Н. Брюханова, І. Дрозіч, О. Дубасенюк, О.Джога, Н. Ничкало, В. Радкевич та ін.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак поза увагою вчених залишається методика реалізації сучасних освітніх практик у фаховій підготовці майбутніх фахівців, а сам процес використання

традиційних і впровадження нових (інноваційних) технологій навчання протікає стихійно. Саме тому використання інноваційних технологій, як запоруки якісної підготовки майбутніх фахівців професійної освіти, потребує періодичного перегляду та уточнень особливостей використання в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей використання сучасних освітніх практик у процесі вивчення фахових дисциплін майбутніми бакалаврами харчових технологій, як вагомо чинника формування їх професійної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Нині неможливо знайти жодну сферу життя та діяльності людини, яку б не заполонили інновації. Освіта теж зазнала й продовжує зазнавати впливів інновацій: інноваційні технології навчання, інноваційні педагогічні технології, інноваційні засоби навчання та інші – те, що є рушієм розвитку сучасної освіти. Інновація – це деяке нововведення, яке сприяє переведенню певної досліджуваної системи на новий, якісно відмінний рівень розвитку.

Впровадження інновацій в освіті покликане сприяти вдосконаленню методів та форм освітнього процесу з метою підвищення його якості. В. Радкевич наголошує, що лише викладач, що володіє низкою професійних компетентностей необхідними у професійній діяльності, може сформувати сучасного, самодостатнього та конкурентоспроможного фахівця [5, с. 6].

За визначенням О. Дубасенюк, інноваційні технології – це особлива форма педагогічної діяльності і мислення, які спрямовані на організацію нововведень в освітньому просторі; це сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, спрямованих на оновлення освітнього процесу, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації освітнього процесу до нових суспільно-історичних умов; це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких

підвищуються показники досягнень компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану [2, с. 18].

Впровадження інноваційних технологій передбачає досягнення нової якості організації освітнього процесу у вищій школі, врахування сучасних підходів до організації професійної підготовки, формування готовності особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, здатності співробітництва з іншими людьми.

Серед численного переліку інноваційних технологій ми виокремлюємо ті, що зорієнтовані передовсім на практику, на формування вміння аналізувати ситуацію, самостійно ухвалювати рішення, та забезпечують перехід майбутнього фахівця професійної освіти від знаннєвої моделі навчання до компетентнісної. Наші дослідження засвідчили, що застосування викладачем нетрадиційних методів та форм навчання (використання евристичних задач, методів проблемного навчання, ситуаційних завдань, ділових ігор, надання студентам можливості обирати форми виконання завдань) у практичній підготовці формує неабиякий інтерес до змісту навчального матеріалу, сприяє більш глибокому запам’ятовуванню й відтворенню здобутої інформації. Саме тому необхідно максимально наблизити використання активних методів навчання до повноцінного освоєння навчального матеріалу. Розглянемо їх більш детально.

Прикладом використання наведеного інтернет-ресурсу можуть стати завдання для здобувачів, що передбачають відтворення назви або фізіологічного процесу при вивченні теми «Значення вуглеводів у харчуванні людини» навчальної дисципліни «Фізіологія та гігієна харчування». Подібний підхід щодо перевірки знань корисні для майбутніх фахівців, оскільки інформацію в означеному ресурсі подано стисло, у незвичній формі. Крім того, інформація пов’язана асоціативними зв’язками. Фахову інформацію, подану у зазначеному вигляді, легше сприймати та

запам’ятовувати, а процес засвоєння професійної термінології стає цікавим і різноманітним.

Висновки і пропозиції. Досвід свідчить про те, що при одноманітній методиці проведення занять інтерес до їх виконання знижується, тому одним із завдань викладача вищого закладу освіти сьогодні є пошук нових методів і прийомів їх проведення, використовуючи інноваційну технологій навчання, зокрема: інноваційні ділові та рольові ігри, проблемні виробничі ситуації, сучасні комп’ютерні технології, у тому числі й для організації тестового контролю. Отже, використання у навчальному процесі підготовки бакалаврів професійної освіти інноваційної технології навчання – це потужний засіб, що посилює мотивацію до навчання; надає можливості для використання різних способів подання інформації; допомагає активно залучити здобувачів до навчального процесу; зосереджує їхню увагу на найбільш важливих аспектах матеріалу; стимулює до творчості; розвиває самостійність; формує необхідні знання та пізнавальні прийоми; сприяє поліпшенню якості підготовки майбутніх фахівців професійної освіти.

Література

1. Дрозіч І. А. Проектна технологія як засіб формування професійної компетентності майбутніх кухарів//Журнал «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми», № 45, 2016.

2. Дубасенюк О. А. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 186 с.

3. Малишевський О. В. Формування професійної мобільності майбутнього інженера-педагога комп’ютерного профілю: теоретичні і методичні засади. – Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2020. – 468 с.

4. Палига О. В., Притула І. А. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти: методичний посібник. – Василівка, 2015. – 21 с.

5. Радкевич В. Дослідницькі засади діяльно-сті педагога професійної школи// Журнал «Професійно-технічна освіта», № 4, 2006.

6. Сокол М., Гупка-Макогін Н, Бондар І. «Навчання у співпраці» як ефективна педагогічна технологія засвоєння іншомовних мовленнєвих умінь та навичок//Журнал «Інноваційна педагогіка», № 26, 2020.

7. Тимошевська Л. Г. Організація та методика ігрової діяльності: методичні вказівки до вивчення курсу. – Харків: ХНУ, 1998. – 24 с.